HUKUKUN GÜNCEL MESELELERİ ERZİNCAN SEMPOZYUMU II

TÜRK HUKUKUNDA MUHAKEME USULLERİ

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
22-24 MAYIS 2025

ERZINCAN SYMPOSIUM II ON CURRENT LEGAL ISSUES

PROCEDURAL LAW IN TURKISH LAW

ABSTRACT PROCEEDINGS BOOK
22-24 MAY 2025

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ YAYINI
ERZİNCAN 2025

ISBN 978-605-67884-9-9

HUKUKUN GÜNCEL MESELELERİ
ERZİNCAN SEMPOZYUMU II
TÜRK HUKUKUNDA MUHAKEME USULLERİ

22-24 MAYIS 2025

ÖZET BİLDİRİ KİTABI

ISBN 978-605-67884-9-9

HUKUKUN GÜNCEL MESELELERİ ERZİNCAN SEMPOZYUMU II
TÜRK HUKUKUNDA MUHAKEME USULLERİ
22-24 Mayıs 2025

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Ayhan Döner
Doç. Dr. Ercan Yaşar
Dr. Öğr. Üyesi Nagehan Okumuş
Dr. Öğr. Üyesi Murat Uyumaz
Dr. Öğr. Üyesi Nazlı Kübra Özerol

Sekreterya

Arş. Gör. Ogün Usta
Arş. Gör. Ahmet Töresin Odluyurt
Arş. Gör. Reyhan Zeynep Erdemir
Arş. Gör. Merve Efnan Temiz Altuntaş
Arş. Gör. Enes Çolak

Dizgi ve Mizanpaj

Arş. Gör. Maide Polat
Arş. Gör. Miraç Fırat Çoğan

Bu eserin tüm hakları Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'ne aittir. Fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, kaynak gösterilmedikçe resim, şekil vb. kullanılamaz. Kitapta ileri sürülen görüşlerin hukuki sorumluluğu yazarlara aittir.

Yayın Türü: Elektronik
ISBN 978-605-67884-9-9

İletişim Bilgileri

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı Mimar Sinan Mah. 24070 - Merkez / Erzincan
Telefon: +90 (446) 225 17 41-42-43
Faks: +90 (446) 225 17 45

Erzincan, Ekim 2025

BİLİM KURULU*

Prof. Dr. Abdurrahman Eren (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Cem Budak (İstanbul Ticaret Üniversitesi)
Prof. Dr. Ayhan Ceylan (İstanbul Ticaret Üniversitesi)
Prof. Dr. Bahtiyar Akyılmaz (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Cem Baygın (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)
Prof. Dr. Enver Bozkurt (Hasan Kalyoncu Üniversitesi)
Prof. Dr. Feridun Yenisey (Bahçeşehir Üniversitesi)
Prof. Dr. Hilmi Ünsal (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim Özbay (Gaziosmanpaşa Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim Subaşı (İstanbul Ticaret Üniversitesi)
Prof. Dr. İlhan Üzülmez (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Fadıl Yıldırım (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Fatih Uşan (Ankara Medipol Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Serdar Özbek (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Tevfik Gülsoy (İstanbul Aydın Üniversitesi)
Prof. Dr. Mahmut Koca (İstanbul Medipol Üniversitesi)
Prof. Dr. Muhammet Emin Ruhi (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)
Prof. Dr. Murat Doğan (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Nihat Bulut (İstanbul Medipol Üniversitesi)
Prof. Dr. Nuran Koyuncu (Necmettin Erbakakan Üniversitesi)
Prof. Dr. Ramazan Çağlayan (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Sabahattin Yürekli (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. Sururi Aktaş (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi)
Prof. Dr. Şaban Kayıhan (İstanbul Ticaret Üniversitesi)
Prof. Dr. Şafak Narbay (Sakarya Üniversitesi)
Prof. Dr. Şükrü Yıldız (İbn Haldun Üniversitesi)
Prof. Dr. Vahit Doğan (İstanbul Aydın Üniversitesi)
Prof. Dr. Yavuz Atar (İbn Haldun Üniversitesi)
Prof. Dr. Yücel Acer (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. Yücel Oğurlu (Balıkesir Üniversitesi)

* Bilim Kurulu üyeleri alfabetik sıraya göre gösterilmektedir.

ÖNSÖZ

22-24 Mayıs 2025 tarihleri arasında yüz yüze ve çevrim içi olarak "Türk Hukukunda Muhakeme Usulleri" konulu Hukukun Güncel Meseleleri Erzincan Sempozyumu'nun ikincisi düzenlenmiştir. Sempozyumda 11 oturumda 45 bildiri sunulmuştur. Sunulan bütün bildiriler hakem incelemesinden geçmiştir.

"Türk Hukukunda Muhakeme Usulleri" başlığıyla gerçekleştirdiğimiz bu sempozyum boyunca, yalnızca hukukun teorik yönlerini değil; aynı zamanda pratiğe yansıyan, toplumsal hayata doğrudan dokunan meseleleri hakkında fikir alışverişinde bulunduk.

Sempozyumda emeği geçen tüm düzenleme kurulu üyelerine, moderatörlerimize, akademik ve idari personelimize, hakemlik ve oturum başkanlığı yapan değerli hocalarımıza, bildirileriyle katkı sağlayan akademisyen ve uygulayıcılara ve en önemlisi ilgiyle takip eden siz değerli katılımcılara yürekten teşekkür ediyorum. Bundan sonra düzenleyeceğimiz nice çevrimiçi veya yüz yüze bilimsel faaliyetlerde görüşmek dileğiyle…

Düzenleme Kurulu Adına

Prof. Dr. Ayhan Döner

Erzincan, 11 Ekim 2025

İÇİNDEKİLER

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARATAŞ

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Dilek Genç/Türkiye Kararı Bağlamında Vergi Yargılamasında Tanık Dinlenme(me)sinin Değerlendirilmesi 62

Evaluation of the Hearing of Witness in Tax Trial Procedure in the Context of the "Dilek Genç v. Türkiye" Decision of European Court of Human Rights 63

Dr. Öğr. Üyesi Mine KASAPOĞLU TURHAN

İdari Yargıda Parasal Sınırlara İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararlarının Değerlendirilmesi 65

An Evaluation of the Constitutional Court Decisions Regarding Monetary Thresholds in Administrative Jurisdiction 66

Dr. Öğr. Üyesi Funda KAYA BOZOK

Gizli Soruşturma Yapan Adli Kolluk Görevlisinin Elde Ettiği Delillerin Hukuka Uygunluğunun Değerlendirilmesi 69

Evaluation of the Legality of the Evidence Obtained by the Judicial Law Enforcement Officer Conducting an Undercover Investigation 70

Dr. Öğr. Üyesi Sedat KAYA

Görevsizlik Kararı ve Zorunlu Arabuluculuk İlişkisi Üzerine 72

On the Relationship Between the Decision of Incompetence and Mandatory Mediation 73

Dr. Öğr. Üyesi Zeliha KILIÇPARLAR

Tanık Koruma Tedbirlerinin Ceza Muhakemesinde Adil Yargılanma Hakkına Etkisi.... 75

The Effect of Witness Protection Code on the Right to A Fair Trial in Criminal Procedure 76

Dr. Öğr. Üyesi Cansu KORKMAZ

Basit Yargılama Usûlünde Delillerin İbrazına Dair Yargı Kararlarının Değerlendirilmesi 78

Evaluation of Judicial Decisions on the Submission of Evidence in the Simple Jurisdictional Procedure 79

Dr. Öğr. Üyesi Nurgül KUTLU DOĞAR

Kat Mülkiyeti Uyuşmazlıklarında Dava Şartı Arabuluculuk Uygulamasına İlişkin Sorunlar 81

Problems Related to Mediation as Condititon of Litigation in Condominiums 82

HUKUKUN GÜNCEL MESELELERİ
ERZİNCAN SEMPOZYUMU II
TÜRK HUKUKUNDA MUHAKEME USULLERİ
Özet Bildiri Kitabı
(22-24 MAYIS 2025)
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Dilek Genç/Türkiye Kararı Bağlamında Vergi Yargılamasında Tanık Dinlenme(me)sinin Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARATAŞ*

ÖZET

Vergi yargılamalarında yapılacak duruşmalarda tanık dinlenip dinlenemeyeceği tartışmaya açık bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Tanık ifadeleri/beyanları takdiri delil niteliğini haiz olup, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda (HMK) ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nda kapsamlı bir şekilde ele alınıp düzenlenmektedir. Ancak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda (İYUK) bu hususa ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır. İYUK'un 31'inci maddesinin ilk fıkrasında bilirkişi, keşif, delillerin tespitinde HMK hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmekte, ancak tanık deliline yer verilmemektedir. İlgili maddenin ikinci fıkrasında ise HMK'ya atıf yapılan durumlar haricinde 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmektedir.

Vergi Usul Kanunu'na bakıldığında 3'üncü maddenin B bendinde vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin işlemlerin yemin hariç her türlü delille ispat edilebileceği, ancak tanık delilinin sadece vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık olması halinde kullanılabileceği belirtilmektedir. Bu düzenlemeye bağlı olarak vergi dairesinin vergiyi doğuran olaya ve bu olaya ilişkin işlemlerin gerçek mahiyetinin tespitinde tanık ifadelerine başvurması mümkün hale gelmektedir. Ancak bu düzenlemenin İYUK m. 31/2 çerçevesinde vergi yargılamasında yapılacak duruşmalarda tanık dinlenmesine imkân verip vermediği tartışmaya açıktır. Bu konuda öğretide görüş ayrılıkları olmakla birlikte baskın görüş, VUK m.3/B esas alınmak suretiyle vergi yargılamasında tanık dinlenmesi gerektiği yönündedir. Ancak Danıştay'ın vermiş olduğu kararlar dikkate alındığında vergi yargılamasında tanık dinlenmesi kabul edilmemektedir. Danıştay; temelde, idari yargılamada yazılı yargılama usulünün esas olması ve İYUK'un m.31'de HMK'ya yapılan atıfta tanık deliline yer verilmemiş olmasını sebep göstermektedir. Dolayısıyla uygulamada vergi yargılamasında tanık dinlenmesi imkanının olmadığını kabul etmek gerekmektedir. Bu durum ikinci bir tartışmayı da beraberinde getirmektedir: Vergi yargılamasında tanık dinlenmemesinin adil yargılanma hakkı karşısındaki konumu.

Tanık delilinin adil yargılanma hakkı ile yakından ilişkili olduğu hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) ve hem de Anayasa Mahkemesi (AYM) kararlarında vurgulanmaktadır. Vergi yargılamasında tanık delili konusunda ise özellikle AİHM'nin

* Atatürk Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Mali Hukuk Anabilim Dalı.

21.01.2025 tarihli “Dilek Genç/Türkiye kararı” dikkati çekmektedir. Bu karar çerçevesinde idari yargıda görülen davalarda tanık dinlenmemesinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 6’ncı maddesini, yani adil yargılanma hakkını ihlal edebileceği açıkça karşımıza çıkmaktadır. Hiç şüphesiz bu karar, vergi yargılaması açısından da önemli sonuçlar doğurmakta, dolayısıyla vergi yargılamasında tanık delilinin değerlendirilmesinde dikkate alınması gerekmektedir. Bu bağlamda çalışmada Danıştay’ın kararları ekseninde vergi yargılamasında tanık dinlenmemesi, özellikle adil yargılama hakkı itibariyle, AİHM’nin Dilek Genç/Türkiye kararı üzerinden değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Yargılaması, Delil ve İspat, Tanık, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Adil Yargılanma Hakkı.

Evaluation of the Hearing of Witness in Tax Trial Procedure in the Context of the “Dilek Genç v. Türkiye” Decision of European Court of Human Rights

ABSTRACT

The question of whether witnesses should be heard in hearings conducted in tax trial procedure is a controversial issue. Witness statements are considered discretionary evidence, and their use and regulation are comprehensively addressed in two primary legal codes: the Civil Procedure Law (CPL) No. 6100 and the Criminal Procedure Law No. 5271. However, a clear regulatory framework is lacking in the Administrative Procedure Law No. 2577 (APL). Article 31, paragraph 1 of the APL stipulates that the provisions of the CCL govern the designation of expert witnesses, the process of discovery and the presentation of evidence. However, the provision of witness evidence is not included in this article. Paragraph 2 of the same article stipulates that, in cases not covered by the CCL, the provisions of the Tax Procedure Law (TPL) No. 213 shall prevail.

A review of the TPL, specifically subparagraph B of Article 3, reveals that the taxable event and its associated transactions can be substantiated by various forms of evidence, excluding oaths. However, the use of witness evidence is permitted only if its connection to the taxable event is evident and clear. This regulation enables the tax office to utilize witness statements to ascertain the genuine nature of the taxable event and its related transactions. However, the permissibility of witness statement during hearings conducted under Article 31/2 of the APL remains a subject of debate. While there is a divergence of opinions within the doctrine regarding this issue, the prevailing view is that witnesses should be permitted to state in tax trial procedure based on Article 3/B of the TPL. However, when the decisions of the Council of State are taken into consideration, the hearing of witnesses in tax trial procedure is not accepted. The Council of State’s primary rationale for this position is the assertion that the written procedure constitutes the foundation of administrative trial procedures, and the reference to the CPL in Article 31 of the APL does not encompass witness evidence. Consequently, it can be concluded that, in practice, there is no possibility to hear witnesses in tax trial procedures. This state of affairs gives rise to a secondary debate: the question of whether the exclusion of witnesses in tax trial procedures is consistent with the right to a fair trial.

The nexus between witness evidence and the right to a fair trial has been underscored by the rulings of both the European Court of Human Rights (ECtHR) and the Constitutional Court. In the context of tax trial procedures, the ECtHR’s “Dilek Genç v. Türkiye” decision

dated January 21, 2025, merits particular attention. This judgment underscores the significance of ensuring the right to a fair trial by allowing witnesses to provide their statement in administrative trial procedures, which is a fundamental component of the ECtHR's jurisprudence in this area. In this study, the position of not hearing witnesses in the hearings to be held in tax trial procedures against the right to a fair trial will be evaluated in the context of the ECtHR's "Dilek Genç v. Türkiye" decision.

Keywords: Tax Trial Procedure, Evidence and Proof, Witness, European Court of Human Rights, Right to a Fair Trial.